

Το Κέντρο Μελέτης και Εφαρμογής για το Ψυχόδραμα και το Κοινωνιόδραμα τάσσεται κατά των διακρίσεων, ασπάζεται τις αρχές της ελευθερίας του λόγου, και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των παιδιών και συμβάλλει μέσα από το έργο του στο σεβασμό και την προώθησή τους.

A. Επαγγελματικός Δεοντολογικός Κώδικας σχετικά με τους ωφελούμενους των Υπηρεσιών του

Επαγγελματική Συμπεριφορά

1. Είναι απαραίτητο οι ψυχοδραματιστές/-στριες να ενεργούν πάντα με πίστη σε αυτό που κάνουν, χωρίς εξαναγκασμούς και διαστρεβλώσεις. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες γνωρίζουν και σέβονται τους νόμους της χώρας στην οποία εργάζονται.
2. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες οφείλουν να είναι ξεκάθαροι με τους ωφελούμενους των υπηρεσιών τους, όσον αφορά την επαγγελματική τους κατάσταση και την εκπαίδευση.
3. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες πρέπει να διαθέτουν επαρκή Ασφάλεια Επαγγελματικής Ευθύνης για την άσκηση του επαγγέλματός τους, σε όλα τα επίπεδα. Οι κύριοι εκπαιδευτές/-τριες συμβουλεύουν τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες για την απόκτηση της.
4. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες ασκούν το επάγγελμά τους με συνείδηση προς τους ωφελούμενους, και όχι για να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους ανάγκες.
5. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες αναζητούν τρόπους για την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη και ενίσχυση των γνώσεών τους.
6. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες πρέπει να τηρούν τα πρότυπα άσκησης επαγγέλματος, ελέγχοντας και αναθεωρώντας τη δουλειά τους μόνοι, με συνεργάτες/-ιδες, και με την εποπτεία επόπτη/-τριας.
7. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες θα πρέπει να εξηγούν με ειλικρίνεια και με σαφήνεια την πιθανή παρουσία παρατηρητών, καταγραφέων, βοηθητικών εγώ και συνθεραπευτών/-τριών. Πριν την έναρξη της επαγγελματικής τους σχέσης, καθιστούν σαφές σε όλους τους παρόντες ότι οφείλουν να δεσμευτούν ότι θα τηρήσουν την εμπιστευτικότητα, καθώς και άλλους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο.
8. Για να είναι ένας/μία ψυχοδραματιστής/-στρια επαρκής να ασκήσει το επάγγελμα, θα πρέπει να είναι υγιής και ισορροπημένος/-η ψυχικά αλλά και σωματικά. Αυτό το πρότυπο πρέπει να αποτελεί παράδειγμα για άλλους/-ες συναδέλφους/-ισσες και εκπαιδευόμενους/-ες. Τα άτομα που γνωρίζουν ότι η ψυχική ή σωματική τους υγεία είναι κακή και μπορεί να βλάψει τους πελάτες τους, δε θα πρέπει να ασκούν το επάγγελμα. Αυτό περιλαμβάνει την κακή χρήση ουσιών, οι οποίες μπορεί να βλάψουν την επαγγελματική τους πρακτική.
9. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες γνωρίζουν και σέβονται τις πολιτισμικές διαφορές της κοινότητας στην οποία εργάζονται.
10. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες γνωρίζουν σε βάθος και σέβονται τα πολιτισμικά ήθη των πελατών, των εκπαιδευόμενων και των συναδέλφων/-ισσών τους.
11. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες είναι ευαισθητοποιημένοι/-ες σε θέματα διαφορετικότητας και οι παρεμβάσεις τους σχεδιάζονται λαμβάνοντας πάντα υπόψη το πλαίσιο μέσα στο οποίο γίνονται. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις τους οφείλουν να είναι ελεύθερες προκαταλήψεων. Δεν πρέπει να υπάρχουν

διακρίσεις εξαιτίας της κοινωνικοοικονομικής προέλευσης, της φυλετικής καταγωγής, της ηλικίας, του φύλου, κάποιας αναπηρίας, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της εθνικότητας ή της θρησκείας των πελατών.

12. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες φροντίζουν να είναι ενήμεροι για τις δικές τους αξίες, στάσεις και ανάγκες και αναγνωρίζουν τον ρόλο που παίζουν στις σχέσεις τους με τους ωφελούμενους. Οφείλουν να μην επιβάλλουν τις πεποιθήσεις και τις ανάγκες τους στους ωφελούμενους.

Εμπιστευτικότητα

1. Ο όρκος του Ιπποκράτη δεσμεύει τον ιατρό να τηρεί το απόρρητο κατά την άσκηση του επαγγέλματός του. Στην ομαδική ψυχοθεραπεία και στο ψυχόδραμα, ο όρκος του Ιπποκράτη επεκτείνεται σε όλους τους ωφελούμενους και δεσμεύει τον/την καθένα/-μια ξεχωριστά να μην αποκαλύψει σε κάποιο τρίτο τα μυστικά που του εμπιστεύτηκαν οι υπόλοιποι. Όπως στον Ψυχοδραματιστή έτσι και σε κάθε ωφελούμενο εναποτίθεται η προστασία της εχεμύθειας που αφορά πληροφορίες όσον αφορά τρίτα άτομα που δεν συμπεριλαμβάνονται στην ομάδα.
2. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες θεωρούν απόρρητη κάθε πληροφορία που αποκτούν από τον ωφελούμενο, είτε κατά τη διάρκεια συνεδριών, είτε κατά τη διάρκεια κάθε άλλης επικοινωνίας μαζί του, εκτός εάν συμφωνήσει ότι κάποιες συγκεκριμένες πληροφορίες μπορούν να μεταδοθούν. Επιτρέπεται η μετάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών μόνο κάτω από ορισμένες συνθήκες:
 - α. Κατά τη συζήτηση με τον επόπτη του/της ψυχοδραματιστή/-στριας.
 - β. Όταν ένα μέλος της ομάδας έχει λόγους να πιστεύει ότι έχει επέλθει ρήγμα στην τήρηση της επαγγελματικής δεοντολογίας .
 - γ. Απευθείας σε άλλους επαγγελματίες οι οποίοι έχουν άμεση σχέση τον ωφελούμενο.
 - δ. Κατά τη συγγραφή ή τη διδασκαλία άλλων, οι πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η ανωνυμία του ωφελούμενου και, όποτε είναι δυνατό, απαιτείται η συναίνεσή του.Η εμπιστευτικότητα μπορεί επίσης να αρθεί:
 - ε. Με τη συγκατάθεση του ωφελούμενου.
 - στ. Κατόπιν δικαστικής εντολής.
 - ζ. Για το δημόσιο συμφέρον, σε περίπτωση ποινικού αδικήματος ή σοβαρής κακοποίησης άλλων (αλλά να λαμβάνεται πρώτα νομική συμβουλή).
 - η. Όταν κινδυνεύει η ζωή, η σωματική ή ψυχική ακεραιότητα ανηλίκων παιδιών και εφήβων.
3. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες οφείλουν να ενημερώνουν τους ωφελούμενους τους ή τις ομάδες τους για θέματα εμπιστευτικότητας και απορρήτου, καθώς και σε ποιες περιπτώσεις σπάει το απόρρητο, στην αρχή της επαγγελματικής τους σχέσης ως μέρος του συμβολαίου.

Αμοιβή

1. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες που ασκούν το επάγγελμα ιδιωτικά δεν πρέπει να προσφέρουν καμία προμήθεια, αμοιβή ή προνόμιο σε άτομο που θα τους παραπέμψει ένα άτομο.

2. Οι ψυχοδραματιστές δε πρέπει να χρησιμοποιούν για προσωπικό όφελος τις πληροφορίες που αποκτούν στην πορεία της σχέσης τους με πελάτες ή εκπαιδευόμενους.

Συμβόλαιο

1. Ο/Η ψυχοδραματιστής/-στρια διαμορφώνει από κοινού με τον πελάτη ή την ομάδα ένα ξεκάθαρο συμβόλαιο όσον αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο της διαδικασίας, αλλά και το σκοπό της ομαδικής/ατομικής δουλειάς. Το συμβόλαιο περιλαμβάνει το σκοπό και το πιθανό αποτέλεσμα.
2. Οι ψυχοδραματιστές δεν πρέπει να παρουσιάζουν ανακριβή εικόνα του εαυτού τους, όσον αφορά τα επαγγελματικά τους προσόντα. Ο πελάτης και ο ψυχοδραματιστής πρέπει να αναθεωρούν το συμβόλαιο σε τακτά διαστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι η ευημερία του ωφελούμενου παραμένει πρωτεύον ζήτημα.
3. Ο/Η ψυχοδραματιστής/-στρια διασφαλίζει την παροχή του απαραίτητου χρόνου και της προσοχής κατά τη σύναψη του θεραπευτικού συμβολαίου. Εάν ο πελάτης επιθυμεί να τερματίσει τη θεραπεία ο/η ψυχοδραματιστής/-στρια πρέπει να κρίνει εάν αυτή είναι μια πραγματική επιθυμία ή το προϊόν μιας θεραπευτικής κρίσης, και να συμβουλευτεί τον ωφελούμενο ανάλογα. Σημείωση: Σε κάθε περίπτωση γίνεται σεβαστή η απόφαση του ωφελούμενου, η οποία είναι δική του ευθύνη.

Όρια στη σχέση ψυχοδραματιστή/-στριας - ωφελούμενου

1. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες φροντίζουν ιδιαίτερα το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο εργάζονται με τους πελάτες, έτσι ώστε να παρέχουν έναν ασφαλή χώρο για θεραπεία. Σε περίπτωση που εργάζεται με παιδιά ή ανθρώπους αρκετά μεγάλους σε ηλικία ή ανθρώπους με κάποιου είδους αναπηρία θα χρειαστεί να το λάβει υπόψη του για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος εργασίας. Το περιβάλλον εργασίας θα πρέπει να είναι τόσο ασφαλές όσο χρειάζεται για τις ηλικιακές ομάδες με τις οποίες εργάζεται και τις πιθανές ιδιαίτερες συνθήκες που μπορεί να χρειάζονται κάποιοι άνθρωποι.
2. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες γνωρίζουν τα επαγγελματικά όρια ανάμεσα στον ίδιο και τους ωφελούμενους ή τους εκπαιδευόμενους. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες οφείλουν να αντιλαμβάνονται την πιθανότητα σύγχυσης ρόλων, η οποία θα μπορούσε να βλάψει τη θεραπευτική και/ή την εκπαιδευτική διαδικασία.
3. Ένας/Μια ψυχοδραματιστής/-στρια δεν συνάπτει ποτέ σεξουαλική ή ιδιαίτερη προσωπική σχέση με έναν ωφελούμενο, και οφείλει να αποτρέπει την ανάπτυξη της. Σε περίπτωση σύναψης οποιασδήποτε σεξουαλικής σχέσης μεταξύ ενός/μιας ψυχοδραματιστή/-στριας και ενός ωφελούμενου που επιθυμεί να συνεχίσει τη θεραπεία, ο/η ψυχοδραματιστής/-στριας υποχρεούται να σταματήσει τη θεραπεία και να τον συμβουλευτεί να συνεργαστεί με κάποιον άλλο ψυχοδραματιστή/-στρια.
4. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες ενημερώνουν τον ωφελούμενο ή τον εκπαιδευόμενο για τη θεραπεία, που μπορεί να επηρεάσει τη συμμετοχή του ωφελούμενου ή του εκπαιδευόμενου. Για παράδειγμα, η βιντεοσκόπηση ή η χρήση άλλων συστημάτων καταγραφής, ή μονόπλευρου καθρέφτη είναι παράγοντες που θα μπορούσαν να κλονίσουν την εμπιστευτική φύση της ψυχοθεραπευτικής σχέσης. Σε κάθε περίπτωση, ο/η ψυχοδραματιστής/-στρια είναι υποχρεωμένος/-η να έχει τη σαφή και ενημερωμένη συναίνεση όλων των

συμμετεχόντων σε συνεδρίες, οι οποίες είτε καταγράφονται ή παρακολουθούνται, και να τους ενημερώνει ότι έχουν δικαίωμα να αποσύρουν τη συγκατάθεσή τους οποιαδήποτε στιγμή το θελήσουν.

5. Οι ψυχοδραματιστές/-τριες οφείλουν να γνωρίζουν τα επαγγελματικά και προσωπικά τους όρια και αναζητούν βοήθεια αν αυτά τα όρια κινδυνεύουν να παραβιαστούν. Επιπλέον οφείλουν να αναγνωρίζουν τα όρια της εκπαίδευσής τους και να παρέχουν τις αντίστοιχες υπηρεσίες.

Κατευθυντήριες γραμμές για ζητήματα παιδικής προστασίας

Οι ψυχοδραματιστές αναγνωρίζουν ότι τα παιδιά είναι άτομα με δικαιώματα που ορίζονται από τη Σύμβαση Δικαιωμάτων του Παιδιού και δικαιούνται να απολαμβάνουν εκτίμηση, να γίνονται σεβαστά και να προστατεύονται από κινδύνους. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες έχουν κοινωνικό καθήκον να προστατεύουν τα παιδιά σε καταστάσεις όπου κρίνεται ότι οι γονείς ή οι κηδεμόνες τους δεν τους προσφέρουν τη βασική προστασία που δικαιούνται. Όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων οι ψυχοδραματιστές/-στριες οφείλουν να προτεραιοποιούν τις ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών. Ο/Η ψυχοδραματιστής/-στρια μπορεί να γνωρίζει ότι ένα παιδί κακοποιείται σωματικά, συναισθηματικά ή/και σεξουαλικά.

Σωματική κακοποίηση:

Πρόκειται για το σωματικό τραυματισμό ενός παιδιού ή ενός εφήβου όταν υπάρχει σαφής γνώση ή βασική υποψία ότι ο τραυματισμός διαπράχθηκε ή δεν αποτράπηκε λόγω αποτυχίας στην παροχή λογικής φροντίδας από πρόσωπο υπεύθυνο για τη φροντίδα του παιδιού. Η σωματική κακοποίηση περιλαμβάνει την ηθελημένη δηλητηρίαση.

Σεξουαλική κακοποίηση:

Πρόκειται για την εμπλοκή των παιδιών και των εφήβων σε σεξουαλικές πράξεις που δεν κατανοούν πραγματικά, για τις οποίες δε μπορούν να δίνουν ενημερωμένη συγκατάθεση, ή που παραβιάζουν το νόμο. Ο ορισμός περιλαμβάνει τη συνουσία κατά φύση και παρα φύση τον στοματικό έρωτα, τα απρεπή αγγίγματα, τον αμοιβαίο αυνανισμό και την εμπλοκή παιδιών σε πορνογραφικές δραστηριότητες ή παιδική πορνεία ή πορνογραφία.

Συναισθηματική κακοποίηση:

Είναι ο σοβαρός συναισθηματικός αντίκτυπος στη συμπεριφορά και στη συναισθηματική ανάπτυξη ενός παιδιού που οφείλεται σε ψυχρότητα, εχθρότητα, απόρριψη ή υπερβολική προστασία ακραίας μορφής. Κάθε κακοποίηση περιέχει κάποια συναισθηματική μεταχείριση.

Πρέπει να υπολογιστεί ως κακοποίηση η παράλειψη φροντίδας, η συνεχόμενη ή σοβαρή αμέλεια του παιδιού, π.χ. Η έκθεσή του σε οποιοδήποτε είδος κινδύνου, μεταξύ άλλων στο ψύχος και την ασιτία που έχουν ως αποτέλεσμα σοβαρή βλάβη στην υγεία ή στην ανάπτυξη του παιδιού.

Διαδικασία παιδικής προστασίας

Αν ο/η ψυχοδραματιστής/-στρια γνωρίζει ή υποψιάζεται ότι ένα παιδί κακοποιείται ή κινδυνεύει να κακοποιηθεί, είναι καθήκον του να αναφέρει τη γνώση ή την ανησυχία του στις αρμόδιες αρχές οι οποίες έχουν το καθήκον και την ευθύνη να διερευνήσουν την υπόθεση και να λάβουν μέτρα. Αν ένας ωφελούμενος πληροφορήσει τον/την ψυχοδραματιστή/-στρια ότι κακοποιεί ένα παιδί, ο/η ψυχοδραματιστής/-στρια πρέπει να ενημερώσει τον ωφελούμενο του ότι ο ίδιος έχει καθήκον στην προκειμένη

περίπτωση να παραβιάσει το απόρρητο με στόχο την προστασία του ανηλίκου. Ο/Η ψυχοδραματιστής/-στρια πρέπει να υπολογίσει ότι η χρονική στιγμή στην οποία γίνεται τέτοια αναφορά θα μπορούσε να έχει κρίσιμη σημασία, αφού μπορούν να αφαιρεθούν στοιχεία αν ένα πρόσωπο που ασκεί κακοποίηση έχει χρόνο να το κάνει αυτό πριν γίνει στόχος έρευνας.

Ζητήματα αναπαράστασης τραυματικών εμπειριών των ωφελομένων

1. Για την αντιμετώπιση ψυχοσεξουαλικών θεμάτων, οι ψυχοδραματιστές/-στριες πρέπει να φέρονται με τη δέουσα προσοχή κατά την εκδραμάτιση των συγκεκριμένων εκείνων συμβάντων, όπου εμπλέκεται σεξουαλική δραστηριότητα. Ειδικά σε περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης, κάθε ψυχοδραματική τεχνική θα πρέπει να επιλέγεται με προσοχή, ώστε να μειωθεί η πιθανότητα επιδείνωσης της επίδρασή της ή επανατραυματισμού του ωφελομένου.

Β. Δεοντολογικός Κώδικας σχετικά με την Κοινωνία

1. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες είναι άτομα που έχουν εκπαιδευτεί και ασκούν το επάγγελμά τους με τρόπο επαρκή. Φροντίζουν να παρέχουν ένα ασφαλές περιβάλλον για τον ωφελούμενο διασφαλίζοντας έτσι ότι το ψυχόγραμμα δε θα δυσφημιστεί. Οι επαγγελματίες ψυχοδραματιστές/-στριες πρέπει να έχουν ολοκληρώσει μια αναγνωρισμένη εκπαίδευση και τα ονόματά τους να είναι καταγεγραμμένα στο επαγγελματικό μητρώο της σχολής που εκπαιδεύτηκαν.
2. Σε περίπτωση διαφήμισης, οι ψυχοδραματιστές θα πρέπει να παρουσιάζουν με σαφήνεια τις υπηρεσίες που προσφέρουν κατά την άσκηση της ψυχοδραματικής δραστηριότητας.
3. Οι ψυχοθεραπευτές, σε ανακοινώσεις, διαφημίσεις ή δημοσιεύσεις, δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται τη συμμετοχή τους σε οργανισμούς για να δημιουργούν την εσφαλμένη εντύπωση ότι ο συγκεκριμένος οργανισμός εγκρίνει, προωθεί ή υποστηρίζει το έργο τους. Επίσης, δεν επιτρέπεται να παρουσιάζουν τη συμμετοχή τους ως απόδειξη ότι διαθέτουν ιδιαίτερα προσόντα ή ικανότητες σε σύγκριση με άλλους συναδέλφους τους. Οι δημόσιες δηλώσεις περιλαμβάνουν δημοσιεύσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, βιβλία, λίστες, καταλόγους, το διαδίκτυο, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο.
4. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες είναι υπεύθυνοι/-ες να αναγνωρίζουν τη σημασία της έρευνας, και, όπου και όταν πρέπει, να αρχίζουν μια έρευνα, να συμβάλλουν σ' αυτή τη διαδικασία, ή να συμμετέχουν, καθώς και να ενημερώνουν και να επιδιώκουν τη συγκατάθεση των ωφελομένων, σε περίπτωση εμπλοκής τους.
5. Ο ερευνητής οφείλει να σέβεται το δικαίωμα κάθε ατόμου να αρνηθεί να συμμετάσχει ή να αποχωρήσει από την έρευνα οποιαδήποτε στιγμή. Η διασφάλιση αυτής της ελευθερίας απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και υπευθυνότητα, ειδικά όταν ο ερευνητής κατέχει θέση εξουσίας ή μπορεί να επηρεάσει την απόφαση του συμμετέχοντα.
6. Ο ερευνητής έχει ηθική υποχρέωση να αξιολογεί αν ένας συμμετέχων σε μια προγραμματισμένη μελέτη θεωρείται «υποκείμενο σε κίνδυνο» ή εκτίθεται σε «ελάχιστο κίνδυνο», βάσει αναγνωρισμένων κριτηρίων. Αυτή η εκτίμηση αποτελεί βασική ευθύνη του ερευνητή, προκειμένου να διασφαλίσει την προστασία και την ευημερία των συμμετεχόντων.

7. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες έχουν εκπαιδευτικό ρόλο στην κοινωνία, όπως επίσης και θεραπευτικό, και επιδιώκουν τη συνεχή εκπαίδευσή τους.
8. Οι ψυχοδραματιστές μπορεί να χρησιμοποιούν τις ικανότητές τους για να διευκολύνουν τη διερεύνηση κοινωνικών θεμάτων πέραν αυτών της θεραπείας. Η χρήση του ψυχοδράματος δεν περιορίζεται μόνο σε κλινικά πλαίσια. Σε κάθε περίπτωση, όμως, εφαρμόζεται πάντα η δεοντολογία της συναίνεσης και της εμπιστευτικότητας.
9. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες έχουν την ευθύνη να συνεχίζουν τη δική τους ανάπτυξη υποβαλλόμενοι/-ες σε ατομική θεραπεία, εκπαίδευση και εποπτεία.
10. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες τάσσονται κατά των διακρίσεων, ασπάζονται τις αρχές της ελευθερίας του λόγου, και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των παιδιών στην προώθηση των οποίων οφείλουν να συμβάλλουν.
11. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες στο ψυχόδραμα μπορούν να χρησιμοποιούν τον τίτλο του εκπαιδευόμενου/-ης ψυχοδραματιστή/-στριας και η πρακτική τους άσκηση δεσμεύεται από τον παρόντα κώδικα δεοντολογίας σε όλα τα επίπεδα.
12. Κατά την ανάπτυξη, δημοσίευση και εφαρμογή ψυχοθεραπευτικών ή ψυχολογικών τεχνικών αξιολόγησης, οι ψυχοθεραπευτές επιδιώκουν πρωτίστως την προάσπιση των συμφερόντων και της ευημερίας του πελάτη. Φροντίζουν να προστατεύσουν τον πελάτη από τυχόν κακή χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, σεβόμενοι τα δικαιώματά του.
13. Όταν εφαρμόζουν ψυχολογικά τεστ ή άλλες μεθόδους αξιολόγησης, τηρούν το νομικό πλαίσιο και επιδιώκουν τη σωστή και υπεύθυνη χρήση αυτών των τεχνικών τόσο από τους ίδιους όσο και από άλλους επαγγελματίες του κλάδου.

Γ. Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας για τους Επόπτες/-τριες και Εκπαιδευτές/-τριες του Ψυχοδράματος, Κοινωνιοδράματος και Κοινωνιομετρίας

1. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες οφείλουν να αντιλαμβάνονται τις δικές τους προκαταλήψεις και στερεότυπα, και να εξετάζουν, πώς αυτά μπορούν να επιδρούν στην εποπτεία και την εκπαιδευτική διαδικασία.
2. Οι επόπτες/-τριες πρέπει να γνωρίζουν κάθε μορφή προκατάληψης ή παραγνώρισης που εκδηλώνεται στους/στις ψυχοδραματιστές/-στριες κατά τη συνεργασία τους με ωφελούμενους, και να συμβάλλουν στη διεύρυνση της αντίληψής τους ώστε να λειτουργήσουν με επαρκή τρόπο.
3. Η εποπτεία και η εκπαίδευση δεν είναι δραστηριότητες προς εκμετάλλευση. Οι βασικές τους αξίες είναι η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η αμεροληψία κι ο σεβασμός, τα οποία εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τη μορφή της εποπτείας ή της εκπαίδευσης, και ανεξάρτητα από το είδος ή το ύψος της αμοιβής.
4. Η εποπτεία είναι μια εμπιστευτική δραστηριότητα και οι επόπτες/-τριες πρέπει να διασαφηνίζουν με τους εποπτευόμενους τα όρια της εμπιστευτικότητας.
5. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες έχουν την ευθύνη να εξασφαλίζουν την ασφάλεια των εποπτευόμενων, των εκπαιδευόμενων και των ωφελούμενων, όπου αυτό είναι δυνατό.
6. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες είναι υπεύθυνοι για την ενίσχυση της επάρκειας των εποπτευόμενων και των εκπαιδευόμενων.

7. Οι επόπτες/-τριες και οι εποπτευόμενοι/-ες, οι εκπαιδευτές/-τριες και οι εκπαιδευόμενοι/-ες συμφωνούν για τη σύναψη ενός οικονομικού και επαγγελματικού συμβολαίου στην αρχή της συνεργασίας τους.
8. Οι επόπτες/-τριες πρέπει να κάνουν τα αναγκαία βήματα ώστε να ελέγχουν τη δική τους επάρκεια, κάνοντας εποπτεία πάνω στη δική τους εποπτεία.
9. Οι επόπτες/-τριες, οι εκπαιδευτές/-τριες και οι διευθυντές/-ντριες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων οφείλουν να διαχωρίζουν τα όρια ανάμεσα στην εποπτεία, τη θεραπεία, την εκπαίδευση και τη διοίκηση.
10. Οι επόπτες/-τριες και οι εποπτευόμενοι/-ες οφείλουν διασφαλίσουν ότι η προσωπική ή η κοινωνική επαφή μεταξύ τους δεν επηρεάζει αρνητικά τη σχέση εποπτείας.
11. Οι ψυχοδραματιστές/-στριες που παρέχουν θεραπεία δεν εποπτεύουν ούτε εκπαιδεύουν άτομα που βρίσκονται σε θεραπευτική διαδικασία μαζί τους.
12. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες δεν εκμεταλλεύονται οικονομικά, σεξουαλικά, συναισθηματικά ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τους εποπτευόμενους και τους εκπαιδευόμενους τους. Σε καμία περίπτωση ένας/μία επόπτης/-τρια ή εκπαιδευόμενος/-η δεν συνάπτει σεξουαλική σχέση με έναν εποπτευόμενο/-η ή εκπαιδευόμενο/-η.
13. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες έχουν την ευθύνη να συμβουλεύουν τους εποπτευόμενους και τους εκπαιδευόμενους, όταν, για προσωπικούς λόγους, για λόγους υγείας ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο δυσλειτουργούν, καθώς και να διασφαλίζουν την ενεργοποίησή τους.
14. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες είναι υπεύθυνοι να επιδιώκουν τη βελτίωση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης και της επάρκειάς τους.
15. Οι επόπτες/-τριες και οι εκπαιδευτές/-τριες αναλαμβάνουν την ευθύνη να αποσυρθούν από την άσκηση της εποπτείας ή του εκπαιδευτικού τους έργου, σε περίπτωση κλονισμού της λειτουργίας τους, λόγω προσωπικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν, λόγω ασθένειας ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο.
16. Οι επόπτες/-τριες και οι εποπτευόμενοι/-ες συμφωνούν στο συμβόλαιο που συνάπτουν, όσον αφορά την αμοιβή, το χώρο και το χρόνο των συναντήσεων και τις προσδοκίες, πριν την έναρξη της εποπτείας.
17. Γενικότερα, οι επόπτες/-τριες δεν αποκαλύπτουν εμπιστευτικές πληροφορίες για τους εποπτευόμενους, ή έμμεσα μέσω του εποπτευόμενου για τους ωφελούμενους τους, χωρίς τη συναίνεση του προσώπου που εμπλέκεται. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένες εξαιρέσεις:
 - Για να προστατεύσουν ένα ανήλικο άτομο από κακοποίηση.
 - Κατά την συγγραφή ή διδασκαλία άλλων, οι πληροφορίες παρουσιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύεται η ανωνυμία του ωφελούμενου και του εποπτευόμενου. Επίσης, αναζητείται η συναίνεση, εφόσον είναι δυνατόν.
18. Οι επόπτες/-τριες των εκπαιδευόμενων μπορούν να μιλήσουν για τη δουλειά των εποπτευόμενων στους εκπαιδευτές τους, όπως ορίζεται στην αρχική τους συμφωνία.
19. Εάν κατά τη διάρκεια της εποπτείας φανεί ότι απαιτείται θεραπεία του εποπτευόμενου, ο/η επόπτης/-τρια έχει την ευθύνη να το προτείνει στον εποπτευόμενο.
20. Στην περίπτωση που δεν μπορούν να επιλυθούν οι διαφωνίες ανάμεσα στον/στην επόπτη/-τρια και στον/στην εποπτευόμενο/-η, ο/η επόπτης/-τρια συμβουλευτεί έναν συνάδελφο επαγγελματία, και εάν κριθεί απαραίτητο, συνιστά στον εποπτευόμενο να απευθυνθεί σε έναν άλλο επόπτη.

21. Στην περίπτωση που δεν μπορούν να επιλυθούν οι διαφωνίες μεταξύ εκπαιδευτή/-τριας και εκπαιδευόμενων, ο/η εκπαιδευτής/-τρια συμβουλευεται έναν συνάδελφο επαγγελματία, και εάν κριθεί απαραίτητο, συνιστά στον/στην εκπαιδευόμενο/-η να απευθυνθεί σε έναν άλλο εκπαιδευτή/-τρια.

Δ. Δεοντολογικός Κώδικας σχετικά με το εκπαιδευτικό υλικό

Ο παρών κώδικας δεοντολογίας είναι στη διάθεση των εκπαιδευομένων. Το εκπαιδευτικό υλικό που παραλαμβάνουν οι εκπαιδευόμενοι αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του Κέντρου και υπόκειται στη νομοθεσία που αφορά στην προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η πρόσβαση στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη και στο Handbook Εκπαιδευόμενου/-ης είναι προσωπική για κάθε εκπαιδευόμενο/-η και δεν δύναται να αναπαραχθούν μερικώς ή πλήρως για προσωπική ή επαγγελματική χρήση από τον/την εκπαιδευόμενο/-η.

Ε. Σχέση μεταξύ εκπαιδευομένων του Ψυχοδράματος

Η εκπαίδευση που παρέχει το Κέντρο Μελέτης και Εφαρμογής για το Ψυχόδραμα και το Κοινωνιόδραμα | Σοφία Συμεωνίδου είναι **βιωματική** στο μεγαλύτερο μέρος της, ενώ την διέπουν **οι αρχές και το μοντέλο της συλλογικής - συνεργατικής μάθησης**.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Κέντρου έχει μαθητοκεντρική διάσταση και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αυτοαξιολόγηση, στην αξιολόγηση από την ομάδα, και την αξιολόγηση από τους/τις βασικούς/-ές εκπαιδευτές/-τριές της.

Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αναπτύσσουν, αποτελούν ένα **συλλογικό κοινωνικό προϊόν της ομάδας**, μέσα από την οποία εκπαιδεύονται, ενώ στην πορεία οι γνώσεις τους εσωτερικεύονται ατομικά από τον καθένα και την καθεμία.

1. Σε εκπαιδευτικές ομάδες για το Ψυχόδραμα, ισχύει με τον ίδιο τρόπο η τήρηση του απορρήτου από τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες, όπως και σε θεραπευτικά πλαίσια. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες οφείλουν να δεσμεύονται στην τήρηση του απορρήτου και της εμπιστευτικότητας σε θέματα που αφορούν βιωματικές δουλειές κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης τους.
2. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/-ες στο Ψυχόδραμα δεσμεύονται να κρατούν ασφαλείς τις απόρρητες σημειώσεις τους και να λαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό της πρόσβασης σε αυτές από τρίτους.
3. Η σχέση μεταξύ των εκπαιδευόμενων οφείλει να διακατέχεται από σεβασμό, να είναι ελεύθερη των διακρίσεων και να θεωρείται ισότιμη ανεξάρτητα από τους υπόλοιπους ρόλους με τους οποίους εισέρχονται μέσα στην ομάδα εκπαίδευσης. Ο πρωταρχικός κοινός ρόλος όλων των μελών μιας εκπαιδευτικής ομάδας είναι αυτός του εκπαιδευόμενου/-ης.
4. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες στο Ψυχόδραμα οφείλουν να διαφυλάσσουν τη σχέση τους με τους υπόλοιπους συνεκπαιδευόμενους/-ες τους από διπλούς ή πολλαπλούς ρόλους που ενδεχομένως θα μπορούσαν να τους συνδέουν αλλά έρχονται σε σύγκρουση με το ρόλο του εκπαιδευόμενου/-ης στο Ψυχόδραμα. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες στο Ψυχόδραμα, παρόλο που μπορεί

να είναι επαγγελματίες θεραπευτές/-τριες ή να έχουν κάποιον συναφή θεραπευτικό ή εποπτικό επαγγελματικό ρόλο δεν μπορούν να αναλαμβάνουν για θεραπεία ή εποπτεία συνεκπαιδευόμενους/-ες τους. Κατά τον ίδιο τρόπο οφείλουν να στοχάζονται τις σχέσεις τους με τους συνεκπαιδευόμενους/-ες τους και να διαφυλάσσουν τα όρια που χρειάζεται να υπάρχουν για να διατηρηθεί η σχέση στο εκπαιδευτικό πλαίσιο με τέτοιο τρόπο ώστε να μην βλάπτει ή παρεμποδίζει την εκπαιδευτική τους πορεία μέσα στην ομάδα.

5. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες στο Ψυχόδραμα θα ήταν χρήσιμο να λύνουν τυχόν διαφορές τους με δημοκρατικό τρόπο και εφαρμόζοντας τις αρχές της φιλοσοφίας του ψυχοδράματος, όπως τις έχουν διδαχθεί και κατανοήσει, προς όφελος της εκπαιδευτικής τους πορείας και της σχέσης τους με τους/τις υπόλοιπους/-ες συνεκπαιδευόμενους/-ες τους.
6. Η καλλιέργεια μιας νοοτροπίας συνεργασίας, αλληλεγγύης και ανοχής-σεβασμού στο διαφορετικό βασίζεται σε όλη την ομάδα αλλά και σε κάθε μέλος ξεχωριστά. Έτσι, κάθε μέλος της εκπαιδευτικής ομάδας έχει προσωπική ευθύνη στο πως συμβάλλει στην δημιουργία μιας κουλτούρας της ομάδας που καλλιεργεί και προωθεί αυτές τις αξίες.